

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Nc/5/2019
Identifikačné číslo spisu: 1117206351
Dátum vydania rozhodnutia: 28.11.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1117206351.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne P., bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. Petrom Škriečkom, advokátom so sídlom v Bratislave, Zámocká 18, proti žalovanému P., bývajúcemu v B. zastúpeného advokátkou Mgr. Miroslavou Ficovou so sídlom v Novej Dubnici, Mierové nám. 24, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 9 C 16/2017 a na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 7 Co 22/2019, o vylúčení všetkých sudcov Krajského súdu v Bratislave z prejednávania a rozhodovania tejto veci, takto

rozhodol:

I. Sudcovia Krajského súdu v Bratislave JUDr. Ayše Pružinec Erenová, JUDr. Ľubica Krišková, JUDr. Mariana Harvancová, JUDr. Monika Holická, JUDr. Beáta Trandžíková, JUDr. Jana Vlčková, JUDr. Roman Huszár, JUDr. Andrea Sedláčková, JUDr. Ondrej Krajčo, JUDr. Dana Šiffalovičová, JUDr. Ľuboš Sádovský, JUDr. Monika Školníková, JUDr. Magdaléna Blažová, JUDr. Roman Bolebruch, JUDr. Zuzana Molnárová, Mgr. Alena Čakváriová, JUDr. Peter Štift, JUDr. Magdaléna Floreková, JUDr. Michal Valent, JUDr. Bianka Gelačiková, JUDr. Vladimír Buchvald, JUDr. Mária Hajdínová, JUDr. Otilia Belavá, JUDr. Ivana Jahnová, JUDr. Eva Fulcová, JUDr. Valéria Kleinová, JUDr. Darina Kriváňová, JUDr. Martin Murgaš, JUDr. Juraj Považan, JUDr. Janka Richterová, JUDr. Patrícia Železníková, JUDr. Tibor Kubík, JUDr. Denisa Mészárosová, JUDr. Blanka Malichová, JUDr. Blanka Podmajerská, JUDr. Elena Kúšová, Mgr. Marcela Kosová, JUDr. Karol Kováč, JUDr. Peter Šamko, JUDr. Danica Veselovská s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 7 Co 22/2019.

II. Sudcovia Krajského súdu v Bratislave JUDr. Oľga Bahníková, JUDr. Andrea Haitová, JUDr. Lýdia Noskovičová, JUDr. Elena Ondrišová, JUDr. Paulína Pachterová, JUDr. Boris Tóth, Mgr. Štefan Zelenák, JUDr. Ivona Hřečková, JUDr. Tatiana Pastieriková, Mgr. Barbora Barteková, JUDr. Ingrid Degmová Pospíšilová, JUDr. Mário Dubáň, JUDr. Michaela Frimelová, JUDr. Alexandra Hanusová, JUDr. Michaela Králová, JUDr. Zuzana Kučerová, JUDr. Darina Kuchtová, JUDr. Roman Majerský, JUDr. Eva Mészárosová, JUDr. Zuzana Posluchová, JUDr. Ivana Štíftová, JUDr. Patrícia Skotnická, Mgr. Adela Unčovská, JUDr. Silvia Walterová, JUDr. Anna Kašajová, JUDr. Karol Rihák, JUDr. Richard Molnár, JUDr. Iveta Zelenayová, JUDr. Marta Barková, JUDr. Michal Dzurdzík, PhD., JUDr. Dáša Filová, JUDr. Jeannette Hajdínová, JUDr. Renáta Janáková, JUDr. Vlastimil Pavlikovský, JUDr. Viera Šebestová, JUDr. Ľubomír Šramko, JUDr. Ľubica Broušková, JUDr. Nadežda Wallnerová, Mgr. Marián Degma, JUDr. Andrea Krišková, JUDr. Zuzana Mališová, JUDr. Beáta Jurgošová n i e s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 7 Co 22/2019.

III. Konanie o vylúčení sudcov JUDr. Karola Dorňáka, JUDr. Eleny Erbenovej, JUDr. Janky Gažovičovej, JUDr. Kataríny Haškovej, JUDr. Kataríny Javorčíkovej, JUDr. Branislava Krála, JUDr. Ľudmily Králikovej, JUDr. Anny Peťovskej, JUDr. Edity Szabovej, JUDr. Kataríny Štrignerovej, JUDr. Miloty Tóthovej, JUDr. Peter Šamko st., JUDr. Anny Ballekovej, JUDr. Eleny Ďuranovej, JUDr. Štefana Gašparoviča, JUDr. Jarmily Glončákovej, Mgr. Idy Gregorovičovej, JUDr. Oľgy Greššovej, JUDr. Beáty Haverlovej, JUDr. Blaženy Hirnerovej, JUDr. Evy Holperovej, JUDr. Margity Hornej, JUDr. Alžbety Horváthovej, Ladislava Juríka, JUDr. Vladimíra Kittu, JUDr. Evy Kósegiovej, JUDr. Heleny Kosorínovej, JUDr. Martina Kotiana, JUDr. Otílie Krajčovej, JUDr. Anny Marošovej, JUDr. Ivana Martinkoviča, JUDr. Juraja Mateja, JUDr. Danice Michalkovej, JUDr. Márie Michalovej, JUDr. Jaroslava Mikuša, JUDr. Martiny Mišovicovej, JUDr. Gabriely Mrázovej, JUDr. Marty Nevřelovej, JUDr. Alice Olijášovej, JUDr. Márie Palenčárovej, JUDr. Petra Pospěcha, JUDr. Anny Repkovej, Jany Ružičkovej, JUDr. Marcely Řepkovej, JUDr. Anny Savkovej, JUDr. Viery Schubertovej, JUDr. Soni Smolovej, JUDr. Heleny Škrinárovej, Magdalény Tirpákovéj, Eleny Tublovej, JUDr. Evy Vajdíčkovej, JUDr. Etely Várošovej, JUDr. Ľubomíry Zlochovej, JUDr. Tatiany Hanečkovej, JUDr. Kamila Iváneka, JUDr. Miroslavy Janečkovej, JUDr. Daniela Švábyho z a s t a v u j e.

Odôvodnenie

1. V konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 7 Co 22/2019 žalovaný podaním z 12. júna 2018 (č. 1. 200 spisu) vzniesol námietku zaujatosti voči všetkým sudcom Krajského súdu v Bratislave. Dôvodil aj tým, že žalobkyňa je aktívne pôsobiaca sudkyňa na Krajskom súde v Bratislave, ktorej je spolu s JUDr. Ľubošom Sádovským a JUDr. Romanom Majerským podľa Rozvrhu práce na rok 2018 v znení všetkých jeho príloh, zverená agenda súdneho oddelenia 1 Cudz, 10 Co, 10 NcC, 10 CoPr, 10 CoD, 10 CoSr, 10 CoP. Okrem toho jej senát ako „náhradník“ rozhoduje aj právne veci agendy súdneho oddelenia 2 Cudz, 7 Co, 7 NcC, 7 CoPr, 7 CoD, 7 CoSr, 7 CoP, a to za predpokladu vylúčenia člena takéhoto senátu. Z uvedeného teda vyvodzuje, že o jeho odvolaní tak bude rozhodovať buď priamo senát žalobkyne alebo iný senát Krajského súdu v Bratislave, čo však nezaručuje nezaujatosť tohto krajského súdu ako takého a ani tých-ktorých členov iného senátu tohto krajského súdu. Námietku voči JUDr. Aýši Pružinec Erenovej odôvodňuje tak, že táto, ako žalobkyňa nesmie rozhodovať svoju vlastnú vec, pretože má priamy a nespochybniteľný záujem na kladnom výsledku prejednávanej veci v jej prospech, nakoľko sa rozhodnutie súdu priamo dotýka jej práv. Z uvedeného dôvodu teda podčiarkuje odôvodnené pochybnosti o jej nezaujatosti, a preto uvádza, že sudkyňa (vyššie menovaná) musí byť z prejednávanej veci vylúčená. Námietku zaujatosti voči ostatným, respektíve voči všetkým sudcom Krajského súdu v Bratislave zdôvodňuje nasledovne. Žalovaný má za to, že spor so žalobkyňou nemá charakter sporu „len“ inter partes, ale naopak má za to, že aj ostatní sudcovia tohto krajského súdu majú priamy záujem na výsledku predmetného sporu. Uvedené vysvetľuje tým, že význam tohto sporu sa vzťahuje na všetkých sudcov krajského súdu aj preto, že v predmetnej veci ide o rozsudok, ktorý podáva výklad rozsahu výrokovej indemnity poslanca Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „NR SR“), a teda poskytuje interpretáciu čl. 78 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Títo rozsudkom môžu byť priamo dotknutí na svojich právach v budúcnosti tým, že tento výrazne zužuje slobodu prejavu každého poslanca NR SR (a teda i žalovaného). Z týchto dôvodov žalovaný ďalej uvádza, že síce ostatní sudcovia krajského súdu nie sú stranami sporu, ale môžu mať výrazný záujem na tom, aby žalobkyňa (ako ich kolegyňa a priateľka) mala v spore plný úspech, pretože týmto rozhodnutím môžu byť priamo dotknutí na svojich právach, čím je založený ich pomer k veci. Žalovaný uviedol i ďalšie dôvody pre vylúčenie všetkých sudcov krajského súdu, ako napríklad kolegiálne vzťahy, či bližšie vzťahy (priateľské) so žalobkyňou na základe čoho sa mohli ostatní sudcovia krajského súdu dozvedieť o spore inak ako dokazovaním, nakoľko sa mohla žalobkyňa so svojimi kolegami radiť a rozprávať sa o danej veci, alebo príležitosť „revanšovať“ sa žalobcovi zo strany sudcov krajského súdu v negatívnom slova zmysle za výroky voči týmto sudcom a podobne. V neposlednom rade žalovaný tiež uviedol, a neskôr v námietke zaujatosti viac rozvinul, že pomer krajského súdu, a teda všetkých sudcov tohto súdu a žalovaného je založený na nepriateľskom vzťahu voči žalovanému, nakoľko tento je častým kritikom krajského súdu, o čom svedčia rôzne články, kde sú

jeho výroky prezentované, a preto krajský súd, a teda všetci sudcovia sú zaujatí a nerozhodnú v danej veci spravodlivo.

2. Námietku zaujatosti podaním zo 4. júla 2019 (č. l. 390 spisu) proti sudkyňiam Krajského súdu v Bratislave JUDr. Darine Kuchtovej a Mgr. Barbore Bartekovej vzniesla aj žalobkyňa. Dôvodila, že ich pomer k nej ako ku kolegyni a zároveň k strane predmetného sporu je jednoznačne negatívny až nepriateľský, čo im znemožňuje jej právnu vec prejednať nezaujato. Podľa žalobkyne je vzťah medzi ňou a namietanými sudkyňami jednoznačne záporný, keďže ona sama niekoľkokrát kritizovala ich prácu napríklad aj z dôvodu, že neustále vznášali námietky, podľa žalobkyne nedôvodné námietky, o údajnej neúmernej zaťažnosti výlučne ich senátu 14 Co. Žalobkyňa v námietke zaujatosti uviedla i to, že sa negatívne vyjadrovala na všetkých poradách občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave nie len k práci senátu 14 Co (v ktorom do roku 2017 pôsobili i namietané sudkyne), ale i osobitne k výkonom týchto sudkýň, dokonca i v písomnej forme prostredníctvom emailu, čo adresovala všetkým sudcom Krajského súdu v Bratislave. Žalobkyňa navrhovala, aby sudkyne Krajského súdu v Bratislave JUDr. Darina Kuchtová a Mgr. Barbora Barteková boli z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci vylúčené.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Bratislave (§ 54 ods. 2 Civilného sporového poriadku - ďalej len „CSP“) posudzoval opodstatnenosť tvrdenej možnosti vzniku pochybností o nezaujatosti sudcov krajského súdu z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí. Vychádzal pritom z ustanovenia § 49 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dovolací súd postupoval tiež podľa ustanovenia § 55 CSP, a to v zmysle toho, že ak strana namieta zaujatosť aj ďalších sudcov toho istého súdu, k námietke zaujatosti sa vyjadria títo sudcovia, iba ak o to požiada nadriadený súd rozhodujúci o námietke zaujatosti. Nadriadený súd rozhoduje o vylúčení ďalších sudcov iba v tom prípade, ak zároveň rozhodne o vylúčení toho sudcu, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť.

4. Účelom právnej úpravy vyjadrenej v citovanom ustanovení § 49 ods. 1 CSP je prispieť k nestrannému prejednaniu sporu (veci), k nezaujatému prístupu súdu k stranám sporu (účastníkom), k ich zástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá právna úprava skutočností, ktoré sú z hľadiska vylúčenia sudcu/cov z prejednávania a rozhodovania sporu (veci) považované za právne relevantné. Je nimi existencia určitého právne významného vzťahu sudcu, a to:

a/ k sporu (veci), v rámci ktorého by bol daný konkrétny záujem sudcu na určitom spôsobe skončenia sporu alebo konania,

b/ k stranám sporu, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim,

c/ k zástupcom strán sporu, ktorý by bol založený na pomere vykazujúcim znaky vzťahu uvedeného pod b/, alebo

d/ k osobám zúčastneným na konaní.

5. Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednanom spore (veci) alebo taký jeho osobný vzťah k stranám sporu, k ich zástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní, ktorý by pri všetkej mozgnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na spor a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

6. Súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca. Ústavná úprava práva na spravodlivý proces (čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky) zároveň na druhej strane zaručuje aj právo na to, aby právna vec strany sporu nebola odňatá zákonnému sudcovi, ktorý bol určený podľa zákonných pravidiel príslušnosti súdov (čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky). V zásade teda platí, že v určitej právnej veci by mal rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento tzv. zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z rozhodovania, ktorý zákonom predpokladaným postupom a so zákonom predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z ďalšieho rozhodovania. Zámer, ktorý tu umožňuje prelomiť ústavnú zásadu nezmeniteľnosti zákonného sudcu, spočíva v zmarení hroziaceho rizika, že by v spore mohol rozhodovať zaujatý a nie nestranný sudca. Nestrannosť sa spravidla chápe ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a straníckosti (nadŕžania určitej procesnej strane).

7. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania buď na základe oznámenia sudcu (§ 50 CSP) alebo na návrh strany (§ 52 CSP). Obsahom práva na prerokovanie sporu pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie sporu nestranným súdom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania

a rozhodnutia sporu pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03).

8. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad Piersack proti Belgicku sťažnosť č. 8692/79, rozsudok z 1. októbra 1982) na subjektívny test nestrannosti sudcu a na objektívny test nestrannosti.

8.1. Subjektívny test nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Významné z tohto hľadiska je, čo si sudca myslel pro foro interno. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu, alebo presvedčenie subjektu uplatňujúceho námietku zaujatosti, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu.

8.2. Objektívny test sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, či subjektu (spravidla strany sporu) uplatňujúceho námietku zaujatosti, ale podľa objektívnych symptómov. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania nezaujatosti [porovnaj tézu, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („Justice must not only be done, it must also be seen to be done“)]. Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku, sťažnosť č. 2689/65, rozsudok zo 17. januára 1970). Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanéj veci a k stranám sporu, resp. aj k ich zástupcom.

8.3. Posúdenie nestrannosti sudcu teda nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti, resp. nezaujatosti zákonného sudcu je to, či obava je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť

v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti súdu (Pullar proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 10. júna 1996, § 32), teda či je tu relevantná obava z nedostatku nezaujatosti. Relevantnou je však len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného.

8.4. Tiež je dôležité uviesť čo ESLP vo svojich rozhodnutiach pripomína, a síce to, že sudy by mali rozoznávať dôležitosť predchádzania nebezpečenstva reálnej možnosti zaujatosti. Aspekty nestrannosti a

všeobecné princípy vyhodnocovania zosumarizoval ESLP vo veci *Morice v. Francúzsko* (sťažnosť č. 29369/10, rozsudok Veľkej komory zo dňa 23. apríla 2015, §§ 73 až 78) nasledovne:

- Súd pripomína, že nestrannosť sudcu vo všeobecnosti predstavuje absenciu predpojatosti alebo závislosti, pričom jej existenciu je možné testovať viacerými spôsobmi. Podľa ustálenej judikatúry ESLP existencia nestrannosti pre účely článku 6 ods. 1 Dohovoru musí byť ustálená v súlade so subjektívnym testom, kde dôraz má byť kladený na osobné presvedčenie, správanie sa a konanie dotknutého sudcu, ako aj v súlade s objektívnym testom, v ktorom sa zisťuje, či súd alebo jeho zloženie ponúkajú dostatočné garancie pre vylúčenie akejkol'vek legitímnej pochybnosti o jeho nestrannosti.

- Pokiaľ ide o subjektívny test, platí v praxi ESLP dlhodobo uplatňovaný predpoklad, že súd je oslobodený od osobnej predpojatosti alebo nestrannosti sudcu. Osobná nestrannosť sudcu sa predpokladá pokiaľ nie je preukázaný opak. Ako možné príklady môžu byť uvedené tie, ak sa sudca správa k účastníkovi nevraživo, nepriateľsky alebo je zlomyseľný z osobných dôvodov.

- Vo väčšine prípadov vzniku otázky pochybnosti nestrannosti sudcu sa ESLP sústredil na objektívny test. Samozrejme, obvykle tu neexistuje jednoznačná deliaca čiara medzi subjektívnou a objektívnou nestrannosťou, nakoľko správanie sa sudcu nemusí spôsobiť nedostatky nestrannosti z pohľadu externého pozorovateľa (objektívny test), ale môže tiež prejsť k osobným záležitostiam sudcu (subjektívny test). Práve preto v niektorých prípadoch, kde môže byť obtiažne zabezpečiť dôkaz, ktorý by vyvrátil prezumpciu subjektívnej nestrannosti sudcu, je tu požiadavka objektívnej nezávislosti sudcu, ktorá dáva ďalšiu dôležitú garanciu.

- Pokiaľ ide o objektívny test, je potrebné určiť, či na rozdiel od správania sa sudcu, existujú iné fakty, skutočnosti, ktoré by mohli vyvolať pochybnosti o jeho nestrannosti. Z toho potom vyplýva, že pri rozhodovaní o tom, či v danom prípade existuje legitímny dôvod obávať sa, že daný sudca trpí nedostatkom nestrannosti, rozhodujúcim je, či táto obava môže byť objektívne opodstatnená.

- Objektívny test sa zvyčajne týka hierarchických alebo iných vzťahov medzi dotknutým sudcom a inými subjektami v konaní. Je preto v každom individuálnom prípade potrebné rozhodnúť, či vyššie uvedený vzťah majúceho konať vo veci sudcu k iným subjektom vystupujúcim v konaní je takej povahy a takeho stupňa, že by mohol indikovať, naznačovať nedostatok jeho nestrannosti.

- V týchto súvislostiach hoci aj zdanie môže predstavovať určitú dôležitosť, závažnosť, inými slovami, „spravodlivosť nemá byť len vykonaná, ale musí byť aj videná, že je vykonaná“. Dôležité je to, že ide o dôveru verejnosti v súdy a spravodlivosť v demokratickej spoločnosti. Teda každý sudca, u ktorého je legitímny dôvod sa obávať nedostatku nezávislosti, musí byť z prejednávania veci vylúčený.

Ostatne uvedený rozsudok Veľkej komory ESLP v zásade zhrnul všetko, čo už bolo povedané v predchádzajúcich jeho komorových rozsudkoch *Delcourt v. Belgicko* (sťažnosť č. 2689/65, rozsudok zo 17. januára 1970), *Piersack v. Belgicko* (sťažnosť č. 8692/79, rozsudok z 1. októbra 1982), *De Cubber v. Belgicko* (rozsudok z 26. októbra 1984, § 25), *Hauschildt v. Dánsko* (rozsudok z 25. mája 1989, § 47), *Fey v. Rakúsko* (sťažnosť č. 14396/88, rozsudok z 24. februára 1993), *Thomann v. Švajčiarsko* (rozsudok z 10. júna 1996), *Pullar v. Spojené kráľovstvo* (rozsudok z 10. júna 1996, § 32), *Ferrantelli a Santangelo v. Taliansko* (sťažnosť č. 19874/92, rozsudok zo 7. augusta 1996, § 58), *Castillo Algar v. Španielsko*, (rozsudok z 28. októbra 1998, § 45), *Wettenstein v. Švajčiarsko* (sťažnosť č. 33958/96, rozsudok z 21. decembra 2000, § 44), *Pescador Valero v. Španielsko* (sťažnosť č. 62435/00, rozsudok zo 17. júna 2003, §§ 23 až 28), *Blesa Rodriguez v. Španielsko*, (sťažnosť č. 61131/12, rozsudok z 1. decembra 2015, §§ 41 až 44), ako aj rozsudky Veľkej komory ESLP vo veciach *Kyprianou v. Cyprus* (sťažnosť č. 73797/01, § 118) a *Micallef v. Malta* (sťažnosť č. 17056/06, § 93). V zmysle aplikovateľného testu pre „zjavnú, domnelú zaujatosť“ („apparent bias“) je rozhodujúce, či by konkrétne okolnosti mohli v danom prípade viesť čestne zmýšľajúceho a informovaného pozorovateľa (človeka) k záveru, že by tu bola reálna možnosť, že súd bol zaujatý, resp. nebol nestranný [porovnaj obdobne *Kyprianou v. Cyprus*, sťažnosť č. 73797/01, § 47 (judikatúra súdov v Anglicku a

Walese, Porter v. Magill [2002] 2 Appeal Court 357)].

9. Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu, pričom podľa objektívneho kritéria musí súd rozhodujúci o námietke zaujatosti rozhodnúť, či úplne odhliadnuc od osobného správania sa sudcu existujú preukázateľne skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (pozri tiež Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca nie je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietať zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za opodstatnenú.

10. Z uvedenej judikatúry ESĽP a Ústavného súdu Slovenskej republiky možno vyvodit', že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďiť prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne existujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k sporu disponuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k sporu, k stranám sporu alebo k ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne (porovnaj napr. I. ÚS 332/08).

11. Potrebné je predovšetkým zdôvodniť výrok III., konanie ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky musel v tejto časti zastaviť, nakoľko na základe oficiálneho zoznamu sudcov pôsobiacich na Krajskom súde v Bratislave (overované a informácie získané na oficiálnej webovej stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky) bolo zistené, že títo sú buď neaktívnymi sudcami, alebo majú prerušený výkon funkcie sudcu podľa § 24 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z.z., alebo im funkcia sudcu zanikla, alebo sú stážistami na inom súde, a preto sa ani nevyjadrili (v konečnom dôsledku ani nemohli) k námietkam zaujatosti. Z vyššie uvedeného vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky teda nemohol rozhodnúť o ich ne/vylúčení, ale konanie o ich vylúčení zastavil tak, ako je to uvedené vo výroku III.

12. Pokiaľ ide o námietky zaujatosti, sudcovia Krajského súdu v Bratislave sa vyjadrili nasledovne:

12.1. Sudcovia uvedení vo výroku II. sa necítia byť zaujatí voči žiadnej zo strán sporu, ani k predmetu sporu, ani k právnym zástupcom strán sporu. Žalobkyňu poznajú iba ako kolegyňu a majú s ňou vyslovene pracovný vzťah, ktorý nepresahuje túto úroveň, a teda neprerastá do osobných, súkromných, priateľských či iných bližších vzťahov. Žalovaného taktiež osobne nepoznajú, iba ak z médií ako poslanca Národnej rady Slovenskej republiky.

12.2. Sudcovia, ktorí sú vymenovaní vo výroku I. sa cítia byť zaujatí a to buď pre bližší a dlhoročný kamarátsky vzťah so žalobkyňou (aj od „školských čias“), s ktorou sa aktívne, alebo síce len sporadicky, ale stretávajú i v súkromí, alebo sa cítia byť zaujatí v súvislosti s osočujúcimi výrokmí, ktoré žalovaný uviedol na adresu všetkých sudcov Krajského súdu v Bratislave, ktoré sa týkali skorumpovanosti, a ktoré títo sudcovia považovali za hrubo urážlivé.

12.3. Sudkyne JUDr. Kuchtová a Mgr. Barteková sa vyjadrili tak, že sa necítia byť zaujaté v predmetnej veci a hoci žalobkyňa je ich kolegyňa, nič by im nebránilo rozhodnúť nestranne a nezaujato.

13. K samotnej námietke zaujatosti žalovaného najvyšší súd uvádza nasledovné. Pre vylúčenie všetkých sudcov Krajského súdu v Bratislave nie je postačujúca námietka žalovaného, že spor so žalobkyňou nemá charakter sporu „len“ inter partes, ale naopak má za to, že aj ostatní sudcovia tohto krajského súdu majú priamy záujem na výsledku predmetného sporu, a to jednak preto, že o jeho odvolaní, ktoré podal bude rozhodovať priamo senát žalobkyne alebo iný senát tohto súdu, čo však nezaručuje nestrannosť a nezaujatosť pri rozhodovaní v predmetnej veci, nakoľko ide o kolegov a zároveň aj známych, či priateľov, ktorí by ich vzťahom medzi nimi mohli byť zásadne ovplyvnení. K vyššie uvedenému podporne uvádza i to, že pomer medzi sudcami Krajského súdu v Bratislave a žalovaným je založený na zjavne nepriateľskom vzťahu, nakoľko žalovaný bol mnohokrát kritikom na adresu sudcov tohto súdu, čo ako námietka opäť nemôže celkom obstať. Vyjadrenia namietaných sudcov, tých, ktorí

sa vyjadrili, že sa necítia byť zaujatí, neindikujú v tejto rovine dôvodné pochybnosti, ani nepotvrdzujú tvrdenia žalovaného. Neustrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na neustrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu neustranného. Tzv. objektívna neustrannosť sa teda posudzuje nie podľa subjektívneho postoja strany, ale podľa objektívnych symptómov - rozhodujúca je existencia objektívnych skutočností, ktoré sa ale musia preukázať a musia mať kvalifikovanú intenzitu. K tomu najvyšší súd uvádza, že v preskúmvanej veci takéto kvalifikované skutočnosti nenastali pri tých sudcoch, ktorí sa vyjadrili, že sa necítia byť zaujatí, čo aj zdôvodnili.

14. Vyššie uvedené argumenty k obstojnosti a dostatočnosti námietok, ktoré boli vznesené, obdobne platí aj v prípade námietky zaujatosti zo strany žalobkyne. Opäť treba podotknúť, že je potrebné skúmať neustrannosť a nezaujatosť tých-ktorých sudcov komplexne a objektívne. Rovnako ani v tomto prípade vyjadrenia namietaných sudkýň nevykazujú žiadne pochybnosti o zaujatosti k predmetnému sporu, stranám, alebo k právnym zástupcom.

15. V tejto súvislosti sa na záver žiada ešte uviesť, že vo všeobecnosti sú vzájomné vzťahy sudcov založené na profesionalite a kolegiálnosti. Ak rámec ich vzájomných vzťahov neprekročí tomu zodpovedajúce medze, objektívne nie je daný dôvod pre pochybnosti o ich nezaujatosti. Až v prípade, že by vzájomný vzťah prerástol cez rýdzo profesionálny rámec výkonu funkcie sudcu a nadobudol charakter bližšieho osobného vzťahu, pôjde o okolnosť vzbudzujúcu opodstatnené pochybnosti o nezaujatosti a teda išlo by o dôvod pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí. Vzťahy medzi sudcami, ktoré však bežný pracovný a kolegiálny rámec neprekračujú [t. j. ak tieto vzťahy spočívajú iba na tom, že sa sudcovia navzájom poznajú, pretože na výkon funkcie sú zaradení na rovnaký (prípadne vyšší alebo nižší) súd, v tom istom oddelení alebo senáte], nemajú teda samé osebe povahu dôvodov vylučujúcich sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí v zmysle § 49 ods. 1 CSP.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky so zreteľom na vyššie uvedené nezistil naplnenie predpokladov v zmysle § 49 ods. 1 CSP zakladajúcich pochybnosti o nezaujatosti sudcov, ktorých výpočet je uvedený vo výroku II., a preto rozhodol, že ich nevyučuje z prerokovania dotknutého sporu vedenom na Krajskom súde v Bratislave. Naopak pri sudcoch uvedených vo výroku I. dovolací súd má odôvodnené pochybnosti o ich nezaujatosti, a to so zreteľom na ich pomer či už k sporu, k stranám, k ich zástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní, a preto v zmysle § 49 ods. 1 CSP rozhodol, že ich vylučuje z prerokovania dotknutého sporu vedenom na Krajskom súde v Bratislave.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.